

به نام خدا

گروه معماری

طرح معماری سه؛ کارگاه طراحی معماری در محدوده‌های تاریخی شهری

نیمسال دوم ۹۷-۱۳۹۶

دکتر علی عمرانی پور، دکتر حمیدرضا جیحانی

مرکز آفرینش‌های هنری و فرهنگی بازار کاشان

موقعیت طرح: در همسایگی محیط فرهنگی اجتماعی تاریخی و هنری بازار سنتی کاشان و در محل تقاطع گذر آب‌انبار حاج سید حسین صباغ و گذر درب گلان

بازار از جمله قدیمی‌ترین گذرهای تاریخی کاشان است که در سده‌های نخست پس از ورود اسلام شکل گرفته و به تدریج به مهم‌ترین گذر شهر تبدیل شده و تا اواخر دوره قاجار رشد و توسعه داشته است. محدوده شهری واقع در جنوب بالابازار، گذر تاریخی درب گلان را شامل می‌شود. متأسفانه این گذر در پی توسعه‌های شهری دهه‌های اخیر و برنامه‌های تخریب و نوسازی در معرض خطر است و بخش‌های مهمی از آن تخریب شده و یا در معرض تخریب قرار دارد. بخشی از تخریب‌های صورت گرفته در میانه گذر یادشده در محل تقاطع آن با گذر آب‌انبار حاج سید حسین صباغ قابل مشاهده است. گذر اخیر که متصل کننده گذر درب گلان به راسته بالابازار است، علاوه بر بناهای مسکونی تخریب شده، عناصر ارزشمند دیگری همچون تجارتخانه و آب‌انبار حاج سید حسین، سراهای تاریخی و کارگاه‌های رنگرزی و سفالگری و پرداخت فرش را شامل می‌شود و یکی از راه‌های اصلی ورود به بازار کاشان از محدوده خیابان محتشم می‌باشد. بنابراین علاوه بر ارزش‌های میراثی ملموس و ناملموس، از امکان قابل توجهی برای توسعه گردشگری در محدوده بازار برخوردار است. باوجود این و در حال حاضر، راه یادشده چندان مورد توجه قرار نمی‌گیرد و فراموشی آن به کاهش اعتبار فرهنگی محدوده بازار منجر شده است. از سوی دیگر این بیم وجود دارد که گسترش دایره تخریب‌ها، بخش‌های وسیع‌تری از ساخت بازار را درگیر کرده و کل محدوده را دچار فرسودگی کند.

علاوه براین، بازار به عنوان مرکز اصلی شهر سنتی، قابلیت بالایی برای رشد و توسعه حفاظت‌محور دارد. موضوع طرح معماری ۳ برنامه‌ریزی و طراحی مجموعه‌ای دربردارنده حوزه‌های هنری، فرهنگی، صنایع دستی و خدماتی است که با کاربری مرکزی برای آفرینش‌های هنری در خدمت بازار بوده و به آن یاری خواهد رساند. مجموعه مورد نظر، مرکزی برای آموزش و تجربه هنرهای سنتی و صنایع دستی، توسعه فعالیت‌های فرهنگی و ارائه خدمات گردشگری است و بخشی مرتبط با معرفی بازار را نیز شامل خواهد شد. مهم‌ترین خصوصیات طرح مورد نظر به شرح زیر می‌باشد.

الف. هدف:

ایجاد فضائی به منظور:

حضور فعال ساکنان، گردشگران و دانشجویان و هنرجویان سنتی در محیط بازار

تعریف فضاهای فرهنگی و شهری و برقراری ارتباط میان بازار و بستر شهری

معرفی، شناسائی و مدیریت جاذبه‌های گردشگری محله بازار

ب. حوزه‌ها و فضاهای کلی مورد نیاز:

- ۱- حوزه مطالعه و معرفی میراث بازار: شامل بخش مطالعات، آرشیو و بخش معرفی ارزش‌های بازار
- ۲- حوزه آفرینش‌های هنری: شامل آتلیه‌ها و کارگاه‌های هنرهای سنتی، کلاس‌های آزاد، نگارخانه
- ۳- حوزه خدماتی: سفره‌خانه، قهوه‌خانه، سرویس‌های بهداشتی برای مراجعه‌کنندگان به بازار، پارکینگ
- ۴- حوزه فضاهای چند منظوره: شامل فضاهای باز و نیمه باز، حیاط‌ها و صفاها برای حضور جمعی ساکنان و گردشگران

پ. میزان فضاهای مورد نیاز:

حوزه	فضا	مساحت (متر مربع)	جمع
حوزه مطالعه و معرفی میراث بازار	مطالعه و پژوهش	۱۵۰	۴۵۰
	آرشیو	۱۰۰	
	معرفی	۲۰۰	
حوزه آفرینش های هنری	آتلیه	۳*۷۰ (۲۱۰)	۱۰۶۰
	کارگاه / سفال، نگارگری، بافته‌ها و مس و فلزکاری	۴*۱۰۰ (۴۰۰)	
	کلاس	۳*۵۰ (۱۵۰)	
	نگارخانه	۱۰۰+۲۰۰ (۳۰۰)	
حوزه خدماتی	سفره‌خانه	۳۰۰	۷۰۰
	چایخانه	۱۵۰	
	سرویس	۱۵۰	
	اداری	۱۰۰	
حوزه فضاهای چند منظوره	اجتماعات	۵۰۰	۱۰۰۰
	فضاهای نیمه باز	۵۰۰	
سایر	سیرکولاسیون و ارتباطات	حدود ۹۰۰	۹۰۰
	پارکینگ	۲۷۰۰ (در طبقه ۲-)	۲۷۰۰

جمع کل فضاها بدون پارکینگ برابر با ۴۱۰۰ متر می‌باشد که در سه طبقه منفی یک تا یکم قرار خواهد گرفت. پارکینگ کالا در طبقه منفی ۲ طراحی می‌شود. سطح اشغال برابر با ۵۰ درصد می‌باشد.

